

1 Skafe og dele - Arbeiderpartiets 10 grep for vekst og verdiskaping

Arbeiderpartiet skal føre en politikk som legger til rette for et produktivt og verdiskapende samfunn. Det skal være enkelt å starte, drive og jobbe i norske bedrifter i Norge. Et lønnsomt privat næringsliv og gründere som tør å satse legger grunnlaget for en bærekraftig og omfordelende velferdsstat. Samtidig er våre felles investeringer i velferd og infrastruktur, som i en høyt kompetent arbeidsstyrke, også viktig for bedriftene. Til sammen er dette avgjørende forutsetninger for investeringer, omstillingsevne og risikovilje.

Det går godt i norsk økonomi. Arbeidsledigheten er historisk lav, og aldri har flere vært i jobb. Lønnsomheten i næringslivet er god, og eksporten er rekordhøy. Fastlandsinvesteringene har holdt seg høye på tross av en utfordrende makrosituasjon. Trygg økonomisk styring, en sterkere arbeidslinje og et bedre organisert arbeidsliv har lagt grunnlaget for ny vekst.

Likevel blinker nå varselampene rundt oss. Det er krig i Europa, og mange er usikre på framtida. USA, verdens største økonomi, har annonsert høye tollsatser, på de fleste varer, fra alle land. Knapt noe land har tjent mer på internasjonal handel enn Norge. Halvparten av de varer og tjenester vi lager, selger vi til andre land. Økt toll og redusert handel vil ramme mange norske bedrifter.

I møte med økende usikkerhet er Arbeiderpartiets hovedsvar at Norge må føre en ansvarlig økonomisk politikk som bidrar til bærekraftig økonomisk vekst og høy sysselsetting. Vi vil arbeide for nødvendige reformer og politiske grep som gir økt konkurransekraft og mer effektiv ressursbruk.

For å fremme vekst og produktivitet, legge til rette for lønnsomme private arbeidsplasser, og skape trygghet for framtida, vil Arbeiderpartiet:

1. **Sikre trygg økonomisk styring.** Politikken viktigste bidrag til norsk nærings- og arbeidsliv er trygg økonomisk styring for å sikre norske arbeidsplasser i hele landet. Dette forutsetter stabile rammebetingelser, ansvarlig finanspolitikk og effektiv bruk av samfunnets ressurser.
2. **Være garantist for EØS-avtalen og beskytte norske arbeidsplasser i en situasjon med handelskrig.** EØS-avtalen står i en særstilling som Norges viktigste handelsavtale og Europa er vårt viktigste eksportmarked. Vår industri, velferd og sikkerhet er avhengig av at vi sammen med våre europeiske partnere, lykkes i å styrke norsk og europeisk handelskraft. For å beskytte norske arbeidsplasser vil vi stå opp for den regelbaserte internasjonale handelen.
3. **Bygge kompetanse for framtida.** For å møte arbeids- og næringslivets behov for høyt kompetent arbeidskraft, vil vi styrke yrkesutdanningene ved å øke kvaliteten på yrkesfagopplæringen, styrke samarbeidet med arbeidslivet og sørge for læreplasser til de som er kvalifisert. Vi vil fortsette satsningen på fagskolen som en høyere yrkesfaglig utdanning og sørge for tilstrekkelige studieplasser i viktige utdanninger på tvers av fagområder. Innenfor rammen av trepartssamarbeidet, vil vi ta initiativ til å starte arbeidet med en kompetansereform som sikrer at alle kontinuerlig får oppdatert kompetanse og ferdigheter. Vi skal legge til rette for fremdragende forskning og kvalitet i høyere utdanning. Forskningsbasert kunnskap og kompetanse er avgjørende for å forstå og løse samfunnsutfordringene vi står overfor.
4. **Legge til rette for økt eksport.** Eksisterende eksportnæringer må utvikles videre, og Norge trenger nye store eksportvirksomheter. Samarbeid med Europa blir bare enda viktigere hvis vi skal bygge helhetlige industriverdikjeder.
5. **Sørge for at Norge fortsatt skal være et attraktivt land å investere i.** Vi skal utvikle forutsetningene som har ført oss til verdenstoppen i produktivitet og velferd:

- *Den norske modellen:* Samspillet mellom et organisert arbeidsliv, offentlig velferd og den økonomiske politikken er viktig konkurransefortrinn for Norge. Sammen med et frontfag som sikrer en bærekraftig og kollektiv lønnsdannelse, så bidrar den norske modellen bidrar til høy sysselsetting, høy verdiskaping og rettferdig fordeling av verdiene som skapes.
 - *En offentlig og godt utbygd velferdsstat:* Som sørger for nødvendige investeringer, et sikkerhetsnett som gir høy omstillingsevne og øker risikoviljen.
 - *Et omfordelende og investeringsvennlig skattesystem:* Arbeiderpartiet vil etablere en skattekommisjon som kan legge grunnlaget for et nytt skatteforlik som forener behovet for stabilitet for næringslivet med omfordeling og finansiering av velferdstjenester.
 - *Fremragende forskning:* Styrke samarbeidet mellom akademia, næringsliv og offentlig sektor for å løse store samfunnsoppgaver. Da har vi større mulighet for fremvekst av nye næringer, teknologiske gjennombrudd og nye jobber.
 - *Høy tillit og små forskjeller:* At vi stoler på hverandre, har lite korrupsjon og høy rettsikkerhet sparer næringslivet for milliarder. Lav ulikhet er en forutsetning for høy tillit.
 - *Ren og rimelig kraft med tilstrekkelig nettilgang:* Vi skal bygge ut mer fornybar energi for å sikre et kraftoverskudd som tilrettelegger for konkurransedyktige og forutsigbare strømpriser for næringsliv, industri og husholdningene. Vi vil styrke nettilgangen til bedriftene.
6. **Legge til rette for omstilling av økonomien.** For å lykkes med omstilling må vi skape jobber og kutte utslipp. Frem mot 2050 må hele det norske næringslivet omstille seg i retning av lavutslippssamfunnet. Det er en enorm oppgave og det er viktig at myndighetene og næringslivet spiller på lag. Privat kapital er, og skal være, drivkraften i det grønne skiftet og grunnlaget for et lønnsomt næringsliv. Staten setter fart på omstillingen ved å prise utslipp på en forutsigbar måte, og med et virkemiddelapparat som støtter teknologiutvikling.
 7. **Drive aktiv næringspolitikk:** Omstillingene vi står foran krever mer innovasjon, teknologiutvikling, kraft og kompetanse enn det markedet kan levere alene. Satsingen på havvind vil gi både ny kraft, nett og nye muligheter for norske bedrifter, mens vi med CO2-håndtering satser på norske fortrinn i en nøkkelteknologi for å løse klimautfordringen.
 8. **Sikre effektiv ressursbruk og forenkling for næringslivet.** Gjøre det enklere å drive bedrift i Norge og forenkle rapporteringskrav slik at næringslivet kan bruke tiden sin på å skape verdier, heller enn unødvendig rapportering. Felleskapets midler skal brukes ansvarlig og smart. Vi vil fornye, forsterke og alltid være åpne for å tenke nytt om hvordan vi løser oppgavene.
 9. **Sørge for at vi beholder folk i jobb, får flere inn i jobb.** I Norge lever vi av hverandres arbeid, evner, ferdigheter og kompetanse. Summen av vår arbeidsinnsats, der flere inkluderes i arbeidslivet, et lønnsomt næringsliv og en offentlig sektor som leverer tjenester av høy kvalitet, legger grunnlaget for vår felles velferd.
 10. **Legge til rette for bruk av ny teknologi.** Med den teknologiske utviklingen følger store muligheter. Ny teknologi, digitalisering og KI kan skape nye arbeidsplasser, gjøre offentlige tjenester bedre og bidra til å redusere klimaavtrykket i en rekke næringer.